

అథ శ్రీ తైత్తిరీయారణ్యకే షష్ఠ ప్రశ్నః

హరిః ఓమ్ ॥ సంత్యా సిద్ధామి యజ్ఞశా ప్రజామాయుర్థసం చ ॥

ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తిః ॥

ఓమ్ ॥ పరేయువాగ్సం ప్రవతో మహీరను బహుభ్యః పన్యా
మనపస్పశానమ్ । వైవస్వతగ్ం సంగమనం జనానాం యమగ్ం రాజానగ్ం
హవిషాదువస్యత । ఇదం త్వా వత్త్రం ప్రథమం న్యాగన్న పైత దూహ
యదిహవిభః పురా । ఇష్టాపూర్తమస్తు సంపశ్య దక్షిణాం యథా తే దత్తం
బహుధా విబస్యషు । ఇమా యునక్ష్మి తే వహ్ని అసునీథాయ వోధవే ।
యాభ్యాం యమస్య సాదనగ్ం సుకృతాం చాపి గచ్ఛతాత్ । పూషా
త్వేతక్యావయతు ప్రవిద్వా నసప్తపతు ర్భువనస్య గోపాః । సత్త్వే తేభ్యః
పరిదదా త్ప్రిత్యభ్యోఽగ్నిర్దేవేభ్య స్సవిదత్రేభ్యః । పూషేమా ఆశా అసువేద
సర్వాసోఽస్మాగ్ం అభయతమేననేషత్ । స్వస్తిదా అఘ్ని సర్వ వీరోఽ
ప్రయచ్ఛన్పర ఏతు ప్రవిద్వా ॥౧॥ ఆయు ర్విశ్వాయుః పరిపాసతి త్వా
పూషా త్వా పాతు ప్రపథే పురస్తాత్ । యత్రాసతే సుకృతో యత్రతే యయు
స్తత్ర త్వా దేవ స్సవితా దధాతు । భువనస్య పత ఇదగ్ం హవిః । అగ్నే
రయుమతే స్వాహా । పురుషస్య సయావర్యపే దఘాని మృణ్మహే । యథా
నో అత్ర నాపరః పురా జరసు ఆయతి । పురుషస్య సయా వరివితే ప్రాణమసి
స్రసమ్ । శరరేణ మహీమిహి స్వధయేహి పితౄణుప ప్రజయాఽ
స్మావిహావహా । మైవం మూగ్ స్తాప్రియేఽహం దేవి సతి పితౄలోకం
యదైషి । విశ్వవారా నభసా సంవ్యయన్న్యభా నో లోకా పయసాఽభ్యావ

వృత్స్వ ॥ ౨ ॥ ఇ॒యం నా॑రీ ప॒తిలో॑కం వృ॒ణానా॑ ని॒పద్య॑త ఉ॒ప త్వా మ॑ర్త్య
 ప్రే॒తమ్ । వి॒శ్వం పు॒రాణ॑మను పా॒లయ॑న్తి తస్యై॒ ప్రజా॑ం ద్ర॒విణం॑ చే॒హ
 ధేహి॑ । ఉ॒దీర్ఘ॑ నా॒ర్యభి॑జీవ లో॒కమి॑తాసుమే॒తము॑ప శే॒ష ఏహి॑ । హస్త॒గ్రాభ॑స్య
 ది॒ధిషో॑ స్త్వమే॒తత్పు॑త్య ర్ణ॒నిత్వ॑మ॒భి సం॑బ॒భూవ॑ । సు॒వర్ణం॑ హస్తా॒దాద॑దానా
 మృ॒తస్య॑ శ్రి॒యే బ్ర॑హ్మణే॒ తేజ॑సే బ॒లా॒య । అ॒త్రైవ॑ త్వమి॒హ వ॒యగ్ం సు॑శే॒వా
 వి॒శ్వాస్మి॑ధో అ॒భిమా॑తి ర్ణయే॒మ । ధను॑ర్ హస్తా॒దాద॑దానా మృ॒తస్య॑ శ్రి॒యే
 క్ష॒త్రాయ॑ జ॒సే బ॒లా॒య । అ॒త్రైవ॑ త్వమి॒హ వ॒యగ్ం సు॑శే॒వా వి॒శ్వాస్మి॑ధో
 అ॒భిమా॑తి ర్ణయే॒మ । మణి॑గ్ం హస్తా॒దాద॑దానా మృ॒తస్య॑ శ్రి॒యే బో॒పుష్ట్యై
 బ॒లా॒య । అ॒త్రైవ॑ త్వమి॒హ వ॒యగ్ం సు॑శే॒వా వి॒శ్వాస్మి॑ధో అ॒భిమా॑తి
 ర్ణయే॒మ ॥ ౩ ॥ ఇ॒మమ॑గ్నే చ॒మసం॑ మా వి॒జీహ్వా॑రః ప్రి॒యో దే॒వానా॑ ము॒త
 సో॒మ్యానా॑మ్ । ఏ॒ష య॑శ్చ॒మసో॑ దే॒వపా॑న స్తస్మి॒న్దే॒వా అ॒మృతా॑
 మా॒దయ॑న్తామ్ । అ॒గ్నే ర్వ॑ర్త ప॒రిగో॑భి ర్వ్యయస్త్వ సం॒ప్రోర్ణ॑ష్వ మే॒దస్తా॑
 పీ॒వసా॑ చ । నే॒త్వా ధృ॑ష్ణుర్ హ॒రస్తా॑ జర్ హృ॒షాణో॑ దధ॒ద్విధ॑క్యన్ప॒ర్త్య
 జ్జి॒యాతే॑ । మై॒నమ॑గ్నే వి॒దహ్నో॑ మా॒ఖిణో॑చో మా॒ఖస్య॑ త్వచం చి॒క్షిప్తో॑
 మా శరీ॑రమ్ । యదాశృ॒తం క॒రవో॑ జాతవే॒దోఽఖే॑మే॒నం ప్ర॑హీ॒ణుతా॑
 త్ప్రి॒తృభ్యః॑ । శృ॒తం యదా॑ క॒రసి॑ జాతవే॒దోఽఖే॑మే॒నం పరి॑దదా త్ప్రి॒తృభ్యః॑ ।
 యదా॑ గచ్ఛాత్యసు॒నీతి॑ మే॒తామ॑థా దే॒వానాం॑ వశ॒నీ ర్చ॑వాతి । సూ॒ర్యం తే॑
 చతు॑ర్గచ్ఛతు వాత॑ మూ॒త్యాద్యాం॑ చ గచ్ఛ పృ॒థివీం॑ చ ధ॒ర్యణా॑ । అ॒పో వా
 గచ్ఛ॑ యది తత్ర॑ తే హి॒త మో॑షధీ॒ష్ణు ప్ర॑తి॒తిష్ఠా॑ శరీ॒రైః । అ॒జో భా॑గస్తప॒స్తా
 తం తప॑స్త్వ తం తే శో॒చిస్త॑పతు తం తే అ॒ర్చిః । యాస్తే శి॒వా స్తను॑వో జాతవే॒ద
 స్తాభి॑ ర్వహ్మి॒మగ్ం సు॑కృ॒తాం యత్ర॑ లో॒కాః । అ॒యం వై త్వ॑మస్మాదధి॒త్వ

మే॒త ద॒యం॑ వై తద॑స్య యో॒నిరసి॑ । వై॒శ్వా॒నరః॑ పు॒త్రః పి॒త్రే లో॑క॒కృ॒
జ్ఞాత॑వేదో వహే॑మగ్ం సు॒కృతాం॑ య॒త్ర లో॑కాః ॥ ౪ ॥

వి॒ద్వా॒నభ్యా॑ వ॒వృథ్వా॑భి॒మాతీ॑ ర్థయే॒మ శరీ॑రై శ్చ॒త్వారి॑ చ ॥ ౧ ॥

య ఏ॒తస్య॑ ప॒థో గో॒ప్తా॒రస్తే॒భ్య సా॒స్వహా॑ య ఏ॒తస్య॑ ప॒థో రక్షి॑తా॒ర
స్తే॒భ్య సా॒స్వహా॑ య ఏ॒తస్య॑ ప॒థో ఋ॒రక్షి॑తా॒రస్తే॒భ్య సా॒స్వహా॑ ఋ॒రభ్యా॑తే
సా॒స్వహా॑ ఋ॒పాభ్యా॑తే సా॒స్వహా॑ ఋ॒లాల॑పతే సా॒స్వహా॑ ఋ॒పలాల॑పతే
సా॒స్వహా॑ ఋ॒గ్నయే॑ కర్మ॒కృతే॑ సా॒స్వహా॑ యమ॒త్ర నా॑ధీమస్తస్మై సా॒స్వహా॑ ।
యస్త ఇ॒ధ్యం జ॒భర॑భీ॒ష్విదా॑నో మూ॒ర్ధానం॑ వా॒త తప॑తే త్వా॒యా । ది॒వో
వి॒శ్వస్మా॑ భీ॒మఘా॑య॒త ఉ॒రుఘ్నః॑ । అ॒స్మాత్వ॒మధి॑జాతో॒ఽసి
త్వద॒యం జా॑య॒తాం పు॑నః । అ॒గ్నయే॑ వై॒శ్వా॒నరాయ॑ సు॒వర్గా॑య
లో॒కాయ॑ సా॒స్వహా॑ ॥ ౫ ॥

య ఏ॒తస్య॑ త్వత్ప॒థౌ ॥ ౬ ॥

ప్రతే॒తునా॑ బృ॒హతా॑ భా॒త్యగ్ని॒రావి॒ర్విశ్వా॑ని వృ॒షభో॑ రో॒రవి॑తి ।
ది॒వశ్చి॒దంతా॑ దు॒పమా॑ ము॒దాన॑డ పా॒ముప॑స్యే మహి॒షో వ॑వర్ష । ఇ॒దంత
ఏ॒కం ప॒ర ఉ॑త ఏ॒కం తృ॑తీయే॒న జ్యోతి॑షా సం వి॒శస్వ॑ । సం॒వేశ॑న స్త॒నువై
చా॒రురే॑ధి ప్రి॒యో దే॒వానాం॑ ప॒రమే॑ స॒ధస్థి॑ । నా॒తే సు॒పర్ణ॑ ము॒పయ॑ తృ॒తన్తగ్ం
హృ॒దావే॑స॒నో అ॒భ్యచ॑క్షతత్వా । హి॒రణ్య॑పక్షం వరు॒ణస్య॑ దూ॒తం య॒మస్య॑
యో॒నా శకు॑నం భు॒రణ్య॑మ్ । అతి॒ద్రవ॑ సా॒రమే॒యా శ్వా॑నో చతు॒ర్క్ష
శబ॑తో సా॒ధునా॑ ప॒థా । అథా॑ పి॒తృన్స్పృ॑విద॒త్రాగ్ం అపి॑హి య॒మేన॑ యే
స॒ధమా॑దం మ॒దన్తి॑ । యాతే॒శ్వానో॑ య॒మ రక్షి॑తా॒ర చతు॒ర్క్ష ప॒థిరక్షి॑
న్తృచ॑క్షరా । తా॒భ్యాగ్ం రా॒జ నృ॑రదే॒హ్యానగ్ం॑ స్పృ॒న్తి చా॒స్మా అన॑మి॒వం చ

ధేహి ॥ ౬ ॥ ఉరుణసా వసుత్వపా పులుమ్మలౌ యమస్య దూతా చరతౌ
 వశాగ్ం అను । తావస్మభ్యం దృశయే సూర్యాయ పునర్వత్తా వసుమ్ ద్యేహ
 భద్రమ్ । సోమ ఏతేభ్యః పవతే పృథమేక ఉపాసతే । యేభ్యో మధుప్రధావతి
 తాగ్భి దేవాపి గచ్ఛతాత్ । యే యుధ్యన్తే ప్రధనేషు కూరానో యే
 తనుత్యః । యే వా సహస్రదక్షిణాస్తాగ్భి దేవాపి గచ్ఛతాత్ । తపసా యే
 అనాధృష్యాస్తపసా యే సువర్ణతాః । తప్తో యే చక్రే మహత్తాగ్భి దేవాపి
 గచ్ఛతాత్ । అశ్వన్వతి రేవతి స్సగ్ం రథధ్వముత్తిష్ఠత ప్రతరతా సభాయః ।
 అతా జహామ్ యే అసన్తుశేవా శ్చివా వయ ముభి వాజానుత్తరేమ ॥ ౭ ॥
 యద్వై దేవస్య సవితుః పవిత్రగ్ం సహస్రధారం వితత మస్తరక్షి ।
 యేనాపునాదిన్త మనార్తమార్జ్యే తేనాహం మాగ్ం సర్వతనుం పునామి ।
 యా రాష్ట్రాత్పున్నా దప్రయన్తి కాభా అభిమృతా సృపతి మిచ్ఛమానాః ।
 ధాతుస్తా స్సర్వాః పవనేన పూతాః ప్రజయాఽస్మాస్మయ్యా వర్చసా సగ్ం
 సృజాథ । ఉద్వయం తమసస్పరి పశ్యన్తో జ్యోతిరుత్తరమ్ । దేవం దేవతా
 సూర్యమ గన్త్య జ్యోతిరుత్తమమ్ । ధాతా పునాతు సవితా పునాతు । అగ్నే
 స్తేజసా సూర్యస్య వర్చసా ॥ ౮ ॥

ధేహ్యుత్తరేమాష్టా చ ॥ ౩ ॥

యంతే అగ్ని మమన్థామ వృషభాయేవ పక్షవే । ఇమం తగ్ం
 శమయామసి క్షిరేణ చోద్దతేన చ । యం త్వమగ్నే సమదహస్త్వము నిర్వా
 పయాపునః । క్షామ్పారత జాయతాం పాకదూర్వావ్యల్కా । శీతే శీతి
 కావతి హ్లాదుతే హ్లాదు కావతి । మణ్డూక్యాను సజ్జమయేమగ్న్ స్వగ్నిగ్ం
 శమయ । శంతే ధన్వన్యా అప శ్చముతే సన్త్వన్తూక్యాః । శంతే సముద్రియా

అప శృముతే సన్తువర్షాః । శంతే స్రవన్తీస్తనువే శముతే సన్తు కూప్యాః । శం
తే నీహారో వర్షతు శము పృష్వాఽవశీయతామ్ ॥౯॥ అవస్యజ పునరగ్నో
పితృభ్యో యస్త అహుత శ్చరతి స్వధాధిః । అయుర్వసాన ఉపయాతు శేషగ్ం
సంగచ్ఛతాం తనువా జాతవేదః । సంగచ్ఛస్వ పితృభి స్సగ్ స్వధాభి స్సమిష్వా
పూర్తేన పరమే వ్యోమగ్నా । యత్ర ఘామ్యై వృణసే తత్ర గచ్ఛ తత్ర త్వా దేవ
స్సవితా దధాతు । యత్రే కృష్ణ శ్చక్షున అతుతోద పిపీల స్సర్చ ఉతవాశ్వా
పదః । అగ్నిష్ట ద్విశ్వా దన్తణం కృణోతు సోమశ్చ యో బ్రాహ్మణ
మావవేశ । ఉత్తిష్ఠాత స్తనువగ్ం సమృహస్వ మేహ గాత్ర మవహ మా
శరీరమ్ । యత్ర ఘామ్యై వృణసే తత్ర గచ్ఛ తత్ర త్వా దేవ స్సవితా
దధాతు । ఇదం త ఏకం పర ఉత ఏకం కృతీయేన జ్యోతిషా సంవిశస్వ ।
సంవేశన స్తనువై చారు రేధి ప్రియో దేవానాం పరమే సధస్మి । ఉత్తిష్ట ప్రేహి
ప్రద్రవోకః కృణుస్వ పరమే వ్యోమగ్నా । యమేన త్వం యమ్యా సంవిదానో
త్తమం నాక మధి రోహేమమ్ । అశ్వన్వతి రేవతి ర్యద్యై దేవస్య సవితః
ప్రవిత్రం యారాష్ట్రాత్పున్నా దుద్వయం తమసస్పరి ధాతా పునాతు ।
అస్మాత్త్వ మధిజాతోఽస్యయం త్వదధిజాయతామ్ । అగ్నయే
వైశ్వానరాయ సువర్గాయ లోకాయ స్వాహా ॥౧౦॥

అవశీయతాగ్ం సధస్మి పచ్చ చ ॥ ౪ ॥

అయాతు దేవ స్సమనాభి రూతిభి ర్యమోహ వేహ ప్రయతాభి
రక్తా । అనీద తాగ్ం సుప్రయతేహ బ్రహ్మహ్యూర్గాయ జాత్యై మమ శత్రు
హత్యై । యమే ఇవ యతమానీ యదైతం ప్రవామృరన్మానుషో దేవయన్తః ।
అనీదతగ్ స్వము లోకం విదానీస్వాస్త్యే భవతమిన్త పేనః । యమాయ

సోమగ్ం సునుత యమాయ జహుతాహవిః । యమగ్ం హ యజ్ఞో
 గచ్ఛత్సగ్ని దూతో అరంకృతః । యమాయ ఘృతవద్ధవి ర్ఘహోత
 ప్రచతిష్ఠత । స నో దేవేష్వాయమ ద్ధీర్ఘమాయుః ప్రజీవసే । యమాయ
 మధుమత్తమగ్ం రాణ్ణే హవ్యం జహోతన । ఇదం నమ ఋషిభ్యః పూర్వ
 జేభ్యః పూర్వేభ్యః పథిక్పద్యుః ॥ ౧౧ ॥ యోఽస్య కౌఘ జగతః పార్థివస్త్రిక
 ఇద్వశీ । యమం భణ్య శ్రవోగాయ యో రాజాఽన పరోధ్యః । యమం
 గాయభణ్యశ్రవో యో రాజాఽన పరోధ్యః । యేనాహో నద్యో ధన్వాని
 యేన ద్యౌః పృథివీ దృఢా । హిరణ్యకశ్య స్సృధురా హిరణ్యాజా నయ
 శృఘా । అశ్వసశశ్మతో దానం యమో రాజాఽభితిష్ఠతి । యమో దాధార
 పృథివీం యమో విశ్వ మిదం జగత్ । యమాయ సర్వమిత్రస్నే యత్రాణ
 ద్వాయు రక్షితమ్ । యథా పఞ్చ యథా షడ్వథా పఞ్చదశర్షయః । యమం
 యో విద్యాభ్య బ్రూయాద్యథైక ఋషి ర్విజానతే ॥ ౧౨ ॥ త్రికద్రుతేభిః
 పతతి షడ్ర్వీరేకమి ద్భృహత్ । గాయత్రీ త్రిష్టు పున్దాగ్ంసి సర్వాతా యమ
 ఆహితా । అహరహర్న యమానో గామశ్వం పురుషం జగత్ । వైవస్వతో
 నతృప్యతి పఞ్చభి ర్మానవైర్యమః । వైవస్వతే వివిచ్యస్తే యమేరాజనితేజనాః ।
 యే చేహ సత్యేనేచ్ఛస్తే య ఉచాన్యతవాదినః । తే రాజన్నిహ వివిచ్యస్తేఽథా
 యన్తి త్వాముప । దేవాగ్శ్చ యే నమస్యన్తి బ్రాహ్మణాగ్ శ్చాప్త చిత్కతి ।
 యస్మిన్స్యజే సుపలాశే దేవై స్సంపిబతే యమః । అత్రానో విశ్కతిః పితా
 పురాణాఅను * పేనతి ॥ ౧౩ ॥

పథిక్పద్యో విజానతేఽను పేనతి ॥ ౧౩ ॥

* పురాణాను పేనతి ఇతి వా పాఠః.

వైశ్వానరే హవిరిదం అహోమి సాహస్రముభ్యుగ్ం శతధార
 మేతమ్ । తస్మిన్నేష పితరం పితామహం ప్రపితామహం విభర త్ప్రస్వమాసే ।
 ద్రప్సశ్శస్కస్త పృథివీ మను ద్యామిమం చ యోని మనుయశ్చ పూర్వః ।
 తృతీయం యోని మను సంచరన్తం ద్రప్సం అహోమ్యను సప్తహోత్రాః ।
 ఇమగ్ం సముద్రగ్ం శతధార ముభ్యం పృథ్వీమానం భువనస్య మధ్యే ।
 ఘృతం దుహానా మదిత్తిం జనాయాగ్ని మాహిగ్ంసీః పరమే వ్యోమగ్నా ।
 అపేతవీత విచసర్చతాతో యేఽత్రస్థ పురాణా యే చ సూతనాః । అహోభి
 రద్భి రక్షుభి ర్వ్యుత్తం యమో దదాత్వవసాన మస్మై । సవితైతాని శరీరాణి
 పృథివ్యై మాతు రుపస్య ఆదధే । తేభి ర్యుజ్మాన్తా మఘ్నియాః ॥ ౧౪ ॥ శునం
 వాహ శ్శునం నారా శ్శునం కృషతులాజ్జలమ్ । శునం వరత్రా బధ్యన్తాగ్ం
 శునమప్స్తాముదిజ్జయ శునాసీరా శునమస్మాసు ధత్తమ్ । శునాసీరా విమాం
 వాచం యద్ధివి చక్రథుః పయః । తేనేమా ముప సిన్ధాతమ్ । సీతే వన్తామహే
 త్వాఽర్వాచీ సుభగే భవ । యథా న స్సుభగా సస్తి యథా న స్సుఫలా ససి ।
 సవితైతాని శరీరాణి పృథివ్యై మాతు రుపస్య ఆదధే । తేభి రదితే శం భవ ।
 విముచ్యధ్వ మఘ్నియా దేవయానా అతారిష్టు తమసస్సార మస్య । జ్యోతి
 రాపామ సువరగన్య ॥ ౧౫ ॥ ప్రవాతావాన్తి పతయన్తి విద్యుత ఉదోషధి
 ర్హితే పిన్వతే సువః । ఇరా విశ్వస్మై భువనాయ జాయతే యత్పర్వస్యః
 పృథివీగ్ం రేతసాఽవతి । యథా యమాయ హార్యమవప్త నృశ్చ
 మానవాః । ఏవం వపామి హార్యం యథాఽసామ జీవతోశీ భూరయః ।
 చితస్సపరిచిత ఊర్జ్వచిత శ్శయధ్వం పితరో దేవతా । ప్రజాపతిర్వ
 స్సాదయతు తయా దేవతయా । అప్యాయస్త్వ సం తే ॥ ౧౬ ॥

అమ్మి యా అగన్య సప్త చ ॥ ౬ ॥

ఉత్తేతభోమి పృథివీం త్వత్పురీమం లోకం నిదధన్యో అహగ్ం
రిషమ్ । ఏతాగ్న్యూణాం పితరో ధారయన్తు తేఽత్ర యమ స్సాదనాత్తే
మినోతు । ఉపసర్పమాతరం భూమిమేతా మురువ్యచసం పృథివీగ్ం
సుశేవామ్ । ఊర్ధ్వమదా యువతి ర్హక్షిణావత్కౌశా త్వా పాతు నిర్ఘ్నుత్యా
ఉపస్యే । ఉచ్ఛృణ్వస్వ పృథివి మా విబాధితా స్సౌపాయనాఽస్త్రై భవ
సూపవత్సనా । మూతా పుత్రం యథా సిదాఽభ్యేసం భూమివృణు ।
ఉచ్ఛృణ్వమానా పృథివీహి తిష్ఠసి సహస్రం మిత్ర ఉపహి శయన్తామ్ । తే
గృహస్థో మధుశ్చతో విశ్వాహాఽస్త్రై శరణా స్సన్వత్ర । ఏణీర్తానా హరిణీ
రఘునీ స్సన్తు ధేనవః । తిలవత్సా ఊర్ధ్వమస్త్రై దుహానా విశ్వాహా సన్వసప
స్పృరన్తిః ॥ ౧౦౭ ॥ ఏషా తే యమసాదనే స్వధా నిధియతే గృహే । అక్షితి
ర్నామతే అసౌ । ఇదం పితృభ్యః ప్రథరేమ బర్హిరేవేభ్యో జీవన్త ఉత్తరం
భరేమ । తత్త్వమారోహస్థో మేఘ్యోభవం యమేన త్వం యమ్యా
సంవిదానః । మా త్వా వృక్షౌ సంబాధిష్టాం మామూతా పృథివి త్వమ్ ।
పితౄన్ హ్యత్ర గచ్ఛాస్యేధాసం యమరాజ్యే । మాత్వా వృక్షౌ
సంబాధేథాం మా మూతా పృథివీ మహీ । వైవస్వతగ్ం హి గచ్ఛాసి
యమ రాజ్యే విరాజసి । నశం ప్రవమారోహాతం నశేనప్రథోఽన్విహి । సత్వం
నశప్లవో భూత్వా సంతర ప్రతరోత్తర ॥ ౧౦౮ ॥ సవిత్రతాని శరీరాణి పృథివ్యై
మాతు రుపస్య ఆదధే । తేభ్యః పృథివి శంభవ । షడ్కోతా సూర్యం తే చతు
ర్గచ్ఛతు వాత మూత్మాద్యాం చ గచ్ఛ పృథివీం చ ధర్మణా । అదో వా గచ్ఛ
యద్ది తత్రతే హితమోషధిషు ప్రతితిష్టా శరీరైః । పరం మృత్యో అనుపరేహి

ప॒న్తాం॑ య॒స్తే॒స్వ ఇ॒తరో॑ దే॒వయా॑నాత్ । చ॒తు॒ష్టతే॑ శృ॒ణ్వతే॑తే॒ బ్ర॒హ్మి॒మా
 సః॑ ప్ర॒జాగ్ం రీ॒రిషో॑ మో॒త వీ॒రాః । శం॑ వా॒త శృగ్ం॑హితే॒ ఘృ॒ణీ శృ॒ముతే॑
 స॒న్వోష॑ధీః । క॒ల్ప॒న్తాం మే॑ ది॒శశ్చ॑గ్భాః । పృ॒థి॒వ్యాస్వా॑ లో॒కే సా॑దయా
 మృ॒ముష్ట॑ శ॒ర్యాసి॑ పి॒తరో॑ దే॒వతా॑ । ప్ర॒జాప॑తిస్వా సా॒దయ॑తు తయా
 దే॒వతయా॑ । అ॒న్తరి॑క్షస్య త్వా ది॒వస్వా ది॒శాం త్వా నా॑కస్య త్వా పృ॒థ్వీ
 బ్ర॒హ్మస్య॑ త్వా వి॒ష్టపే॑ సా॒దయా॑మృ॒ముష్ట॑ శ॒ర్యాసి॑ పి॒తరో॑ దే॒వతా॑ ।
 ప్ర॒జాప॑తిస్వా సా॒దయ॑తు తయా దే॒వతయా॑ ॥ ౧౯ ॥

అ॒సప॑స్పృరన్తీ రు॒త్తర॑ దే॒వతయా॑ ద్వే॒చ ॥ ౨౦ ॥

అ॒పూ॒షవా॑ స్తృ॒తవాగ్శ్చ॑రురే॒హ సీ॑దతూ॒తథ్ను॑వ స్తృ॒థి॒వీం
 ద్యా॒ముతో॑పరి॒ యోని॑కృ॒తః ప॑థి॒కృత॑స్సప॒ర్యత॑యే దే॒వానాం॑ ఘృ॒తభా॑గా
 ఇ॒హస్థ॑ । ఏ॒షా తే॑ య॒మసా॑దనే స్వ॒ధాని॑ధీయతే గృ॒హే॒ఽసౌ । దశా॑క్షరా
 తాగ్ం ర॒క్షస్వ॑ తాం గో॒పాయ॑స్వ తాం॒తే పరి॑దదామి తస్యాం॒ త్వా మాద॑భ
 స్త్రితరో॑ దే॒వతా॑ । ప్ర॒జాప॑తిస్వా సా॒దయ॑తు తయా దే॒వతయా॑ । అ॒పూ॒షవా॑
 త్వా తవా॑ నీ॒రవా॑ న్దధి॒వా నృ॑ధు॒మాగ్ శ్చ॑రురే॒హ సీ॑దతూ॒తథ్ను॑వ స్తృ॒థి॒వీం
 ద్యా॒ముతో॑పరి॒ యోని॑కృ॒తః ప॑థి॒కృత॑స్సప॒ర్యత॑యే దే॒వానాగ్ం॑ శృ॒తభా॑గాః
 క్షీ॒రభా॑గా దధి॒భాగా॑ మధు॒భాగా॑ ఇ॒హస్థ॑ । ఏ॒షా తే॑ య॒మసా॑దనే స్వ॒ధా
 ని॑ధీయతే గృ॒హే॒ఽసౌ । శతా॑క్షరా స॒హస్రా॑క్షరా॒ఽయుతా॑క్షరా॒ఽ
 చ్యుతా॑క్షరా తాగ్ం ర॒క్షస్వ॑ తాం గో॒పాయ॑స్వ తాం॒తే పరి॑దదామి తస్యాం॒ త్వా
 మాద॑భ స్త్రితరో॑ దే॒వతా॑ । ప్ర॒జాప॑తిస్వా సా॒దయ॑తు తయా దే॒వతయా॑
 ॥ ౨౦ ॥

అ॒పూ॒షవా॑న॒సౌ దశ॑ ॥ ౨౧ ॥

ఏ॒తాస్తే॑ స్వ॒ధా అ॒మృతాః॑ కరో॒మి యాస్తే॑ ధా॒నాః పరి॒కిరా॒మ్యత॑ ।
 తాస్తే॑ య॒మః పి॒తృభి॑ స్సం॒విదా॒నోఽత్ర॑ ధే॒నూః కా॒మదు॑ఘాః కరో॒తు ।
 త్వామ॒ర్తునో॑షధీ॒నాం ప॒యో బ్ర॒హ్మణ॑ ఇ॒ద్విదుః॑ । తాసాం॑ త్వా మ॒ధ్యాదా॑దదే
 చ్చరు॒భ్యో అపి॑ ధా॒తవే॑ । దూ॒ర్వాణా॑గ్ స్త॒మ్భమా॑హరైతాం ప్రి॒యత॑మాం
 మ॒మ । ఇ॒మాం ది॒శం మ॒నుష్యా॑ణాం భూ॒యిష్యా॑ఽను విరో॒హతు॑ ।
 కా॒శానా॑గ్ స్త॒మ్భమా॑హర రక్ష॒సా మ॑పహత్యై । య ఏ॒తస్యై॑ ది॒శః ప॒రాథ॑వ
 న్న॒ఘాయ॑వో యథా తే నాథ॑వాన్పునః । ద॒ర్పాణా॑గ్ స్త॒మ్భమా॑హర
 పి॒తృణా॑మోషధీం ప్రి॒యామ్ । అ॒న్వస్యై॑ మూ॒లం జీ॒వాద॑ను కా॒ణ్డమ॑థో
 ఫ॒లమ్ ॥ ౨౧ ॥ లో॒కం పృ॒ణ తా అ॒స్య సూ॑దదోహ॒సః । శం॒వాత॑ శృగ్గ్ం హి॒తే
 ఘృ॒ణీశ్చ॑ము తే స॒న్వోష॑ధిః । కల్ప॑న్తాం తే ది॒శస్స॑ర్వాః । ఇ॒దమే॒వ మే॒తోఽ
 ప॒రామార్తి॑ మారా॒మ కాంచ॑న । తథా తద॒శ్విభ్యాం॑ కృతం మి॒త్రేణ॑ వరు॒ణేన॑
 చ । వ॒రణో॑ వారయాది॒దం దే॒వో వన॑స్స॒తిః । ఆ॒ర్యై నిర్ము॑త్యై ద్వేషా॒చ్చ
 వన॑స్స॒తిః । విధృ॑తిరసి విధారయా॒స్మద॒ఘా ద్వేషా॑గ్గ్ంసి శ॒మి శ॒మయా॒స్మ
 ద॒ఘాద్వేషా॑గ్గ్ంసి య॒వ య॒వయా॒స్మద॒ఘా ద్వేషా॑గ్గ్ంసి । పృ॒థివీం
 గ॒చ్ఛాన్త॑రిక్షం గచ్చ ది॒వం గచ్చ॑ ది॒శో గచ్చ॑ సు॒వర్గ॑చ్చ సు॒వర్గ॑చ్చ ది॒శో గచ్చ॑
 ది॒వం గ॒చ్ఛాన్త॑రిక్షం గచ్చ పృ॒థివీం గ॒చ్ఛాపో॑ వా గచ్చ యది తత్ర తే
 హి॒తమో॑షధీ॒షు ప్రతి॑తిష్ఠా శరీ॒రైః । అశృ॑న్వతీ రే॒వతీ॑ ర్యద్యై దే॒వస్య॑ స॒విత॑రుః
 ప॒విత్రం॑ యా రా॒ష్ట్రాత్పు॒న్నా దుద్వ॑యం తమ॒సస్స॑రి ధా॒తా పు॑నాతు ॥ ౨౨ ॥

అథో ఫలం ధాతా పునాతు ॥ ౨౩ ॥

ఆరో॒హతా॑యు ర్జర॒సం గృ॒ణానా॑ అను॒పూర్వం॑ యత॒మాన్తా॑
 యతి॒ష్ట । ఇ॒హ త్వ॑ష్టా సు॒జని॑మా సు॒రతో॑ దీర్ఘ॒మాయుః॑ కరతు జీ॒వసే॑వ ।

యథా॑ ఓ॒హా॒స్యను॑పూ॒ర్వం భ॑వ॒న్తి యథ॑ర్తవ॒ ఋతు॑భి ర్భ॒వన్తి కృ॑ష్ణాః । యథా॑
 న పూ॒ర్వమ॑ప॒రో జహో॑త్యే వా ధా॒త రా॒యూగ్ంషి॑ కల్ప॒య్యేషామ్ । న హి॑ తే
 అగ్నే॑ త॒నువే॑ క్రూ॒రం చ॒కార॑ మ॒ర్త్యః । కపి॑ ర్భ॒వన్తి తేజ॑నం పున॑ ర్థరా॒యు
 గా॑రివ । అప॑న శ్శో॒కుచ॑ ద్ద॒ఘమ॑గ్నో శుశుద్ధ్వా ర॒యిమ్ । అప॑న శ్శో॒కుచ॑ ద్ద॒ఘం
 మృ॒త్యువే॑ స్వా॒హా । అన॑ద్వా॒హామ॑న్వా॒రభా॑మహి స్త్వస్త॒యే । స న॑ ఇ॒న్ద్ర ఇ॒వ
 దే॒వేభ్యో॑ వహ్ని స్సంపా॑రణో భవ ॥ ౨౩ ॥ ఇ॒మే జీ॒వా వి॒ష్ణుతే॑ రా॒వవర్తి॑
 న్ను॒థూచ్ఛ॑ద్రా దే॒వహూ॑తిం నో అ॒ద్యః । ప్రా॒జ్ఞోఽగ॑మాన్తతయే హసా
 య ద్రా॒ఘీయ॑ అ॒యుః ప్రత॑రాం దధా॒నాః । మృ॒త్యోః ప॒దం యో ప॑యన్తా
 యదై॒మద్రా॒ఘీయ॑ అ॒యుః ప్రత॑రాం దధా॒నాః । అ॒ప్యాయ॑మా॒నాః ప్రజ॑యా
 ధనే॑న శుద్ధాః పూ॒తా భ॑వథ యజ్ఞీ॒యాసః॑ । ఇ॒మం జీ॒వేభ్యః॑ పరి॒ధిం దధా॑మి
 మానో॑ఽను గా॒దప॑రో అర్థమే॒తమ్ । శతం॑ జీ॒వన్తు శ॒రదః॑ పు॒రూచీ॑ స్తి॒రో
 మృ॒త్యుం దద్య॑హే పర్వతే॒న । ఇ॒మా నారీ॑రవిధ॒వా స్సుప॑త్నీ రా॒శ్నేన॑
 స॒ర్పిషా॑ సం మృ॒శన్తామ్ । అన॑శ్ర॒వో అన॑మి॒వా స్సుశే॒వా ఆరో॑హన్తు జన॒యో
 యోని॑మగ్నే । యదా॒శ్శనం॑ త్రైక॒కుదుం జా॒తగ్ం హి॒మవ॑తస్పరి । తేనా॒మృత॑స్య
 మూ॒లే నారా॑తీ ర్థమృ॒యామసి॑ । యథా॑ త్వముద్భి॒నభ్యోష॑ధే పృ॒థివ్యా
 అ॒ధి । ఏ॒వ మి॒మ ఉద్భి॑న్దన్తు కీ॒ర్త్యా యశ॑సా బ్ర॒హ్మవ॑ర్తసే॒న । అతో॑ఽస్య
 జ్ఞా॒స్య ద్దఘా॑ ద్వేషాగ్ంసి య॒వోఽసి॑ య॒వయా॑స్మద్దఘా ద్వేషాగ్ంసి
 ॥ ౨౪ ॥

భవ జమ్బయామసి త్రిణి చ ॥ ౧౦ ॥

అప॑న శ్శో॒కుచ॑ ద్ద॒ఘమ॑గ్నో శుశుద్ధ్వా ర॒యిమ్ । అప॑న శ్శో॒కుచ॑
 ద్దఘమ్ । స్తు॒తీత్రి॒యా సు॒గాతు॒యా వ॒స్తూయా॑ చ యజ్ఞామహి । అప॑న

శ్శోకుచదధుమ్ । ప్రయద్ధన్తిష్ఠ ఏషాం ప్రాస్మాకాసశ్చ సూరయః । అపన
 శ్శోకుచదధుమ్ । ప్రయద్ధగ్ని సహస్వతో విశ్వతో యన్తి సూరయః । అపన
 శ్శోకుచదధుమ్ । ప్రయత్తే అగ్ని సూరయో జాయేమహి ప్రతే వయమ్ ।
 అపన శ్శోకుచదధుమ్ ॥ ౨౫ ॥ త్వగ్ంహి విశ్వతోముఖ విశ్వతః
 పరిధూరసి । అపన శ్శోకుచదధుమ్ । ద్విషోనో విశ్వతోముఖాంతి
 నావేవపారయ । అపన శ్శోకుచదధుమ్ । సనస్సిస్మమివ నావయాంతి
 * పరుషా స్వస్తయే । అపన శ్శోకుచదధుమ్ । ఆపః ప్రవణాదివ యతి
 రప్రాస్మఘ్నస్తతా ముఘమ్ । అపన శ్శోకుచదధుమ్ । ఉద్వనా దుద్వకానీ
 వాప్రాస్మఘ్నస్తతా ముఘమ్ । అపన శ్శోకుచదధుమ్ । అనన్తాయ
 ప్రమోదాయ పునరాగాగ్ స్వాన్తహన్ । అపన శ్శోకుచదధుమ్ । న వై
 తత్ర ప్రమీయతే గౌరవ్యః పురుషః పశుః । యత్రేదం బ్రహ్మ క్రియతే పరిధి
 ర్దీవనాయ క మపన శ్శోకుచదధుమ్ ॥ ౨౬ ॥

అఘమఘం చత్వారి చ ॥ ౧౧ ॥

అపశ్యామ యువతి మాచరన్తిం మృతాయ జీవాం పరిణీయమా
 నామ్ । అస్థేనయా తమసా ప్రావృతాన్తి ప్రాచీ మవాచీ మవయ న్నరౌష్ట్రై ।
 మయైతాం మాగ్న్తాం ఖియమాణా దేవీ సతి పితృలోకం యదైషి ।
 విశ్వవారా సభసా సంవ్యయన్న్యథా నో లోకా పయసాఽఽవృణేహి ।
 రయిష్యా మగ్నిం మధుమస్త మూర్కిణ మూర్తస్సన్తం * త్వాపయసోపసగ్ం
 సదేమ । సగ్ంరయ్యా సము వర్చసా సచస్వాన స్వస్తయే । యే జీవా యే చ
 మృతా యే జాతా యే చ జన్తాః । తేభ్యో ఘృతస్య ధారయితుం మధుధారా

* పరిషా.

* స్వస్తం.

మృస్తతి । మౌత దుద్రాణాం దుహిత వసూనాగ్ స్వసాఽఽదిత్యానా
మమృతస్యనాభిః । ప్రణవోఽను చిత్తుషే జనాయ మాగా మనాగా మదితిం
వధిష్ఠ । పితూద్రకం తృణాన్యత్తు । ఓముక్త్యుజత ॥ ౨౭ ॥

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

పరియువాగ్గింసం ప్రవిద్యా స్ఫుటసస్యాభ్యాపవృత్త్యాభో భాగో
 యం వై చతుశ్చత్వారిగ్గంశద్వవిత్సృ త్వశ్చుర్చా ప్రతితునీదంతే నాతీ సుప్తరు
 యాతేయే యుధ్యస్తే తప్తసాఽశ్చుస్వతిరేవతి స్సగ్గం రభధ్వ మప్తావిగ్గంశతి
 ర్యం తే యత్త ఉత్తీష్టదం త ఉత్తిష్ట ప్రేహ్యశ్చక్ర యద్వా ఉద్వయ మయం
 పశ్చవిగ్గంశతి రాయాతు త్రిగ్గంశద్వైశ్వానరీ తస్మిన్తప్త ఇమ మపితాహోవి
 ర్మృణ్మన్తామఘ్నియా అదతే ప్రారం వ అప్తాయస్వ సప్తవిగ్గంశతి రుత్తేతత్సో
 మ్యక్షితి స్తేభ్యః పృథివి షట్కోతా పరం మే శక్యాః పృథివ్యా అన్తరిక్షస్య
 ద్వాత్రిగ్గంశ దపూపవానసౌ దశ శత దశైతాస్తే తే దిశ స్సర్వా ఇద
 మశ్మన్విగ్గంశతి రారోహత తనువై క్రూరం చకార పున ర్మృత్యవే మానో
 ను గాద్దదృహ ఇమా నారీః పరి త్రయోవిగ్గంశతి రప న స్సుక్షేత్రియా
 ప్రయదృన్తిష్ఠః ప్రయదగ్గ్రీః ప్రయతే అగ్నీ త్వగ్గంహి ద్విష్టస్సన స్సిన్ధు మాపః
 ప్రవణా దుద్వనా దానన్తాయ న వై తత్ర యత్రేదం చతుర్విగ్గంశతి
 రపశ్చా మావృణీహి ద్వాదశ ద్వాదశ ॥ ౧౨ ॥

ప్రేయవాగ్ం స మాయాత్వేతస్స సప్తవిగ్ంశతిః ॥ ౨౦ ॥

ఉమ్॥ సంత్వా సీతామి యజాషా ప్రజామాయుర్హసం చ॥

ఓం కాన్తి కాన్తి కాన్తిః ॥

ఓమ్ ॥ సుమతీ రియం వదూ రిమాగ్ం సమేత పశ్యత ।
సౌభాగ్య మస్త్యై దత్వా యాథాస్తం విపరీతన ॥
హరిః ఓమ్ తథ్యత్.

ఇతి శ్రీతైత్తిరీయారణ్యకే షష్ఠప్రశ్నః

శ్రీ కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయారణ్యకం సమాప్తమ్.

శ్రీ కృష్ణార్చనమస్తు

యదక్షర పద భ్రష్టం మాత్రా హీనం తు యద్భువేత్ ।

తత్సర్వం కమ్యతాం దేవ నారాయణ సమోఽస్తుతే ॥